

Måske må vi snakke mere Dansk?

Under första halvåret 2012 är Danmark ordförande i EU och de har gjort ett grönare Europa till en av sina huvudpunkter. Det är väl tveksamt om det hjälper när det gäller det nya direktivet för effektivisering. Där är det ju de enskilda ländernas inställning som gäller och Sverige har inte precis gått i bräschen för att direktivet och dess målsättning, 20% besparing, skall bli skarpt.

Vi klagar ofta på Bryssel och beskyller dem både för att göra för mycket och för litet, men i många energi och miljöfrågor är det inte Bryssel som är problemet utan medlemsländernas inställning och besluten i ministerrådet. Därefter kommer besluten i genomförandet (implementeringen) där också ländernas vilja och aktivitet ofta visar brister.

Vi ser till exempel nu hur direktivet om så kallade nära-noll-energibyggnader behandlas i olika länder. I Sverige tolkar man direktivet som att den minskade energin i dessa skall betala för de byggnadsåtgärder som vidtas. I andra länder tolkar man det som att åtgärden skall genomföras med billigaste åtgärd (även om totalkostnaden ökar). Och i andra länder tar man i beaktande att marknaden successivt lär sig att bygga de nya husen billigare.

I synnerhet i Danmark har man en radikalt annan inställning till energifrågorna vilket också gjort dem till en ledande nation ifråga om vindkraftteknologi och skapat nya jobb. Varför skall Danska vara så svårt?

Hans Nilsson, ordförande

Energilunch 16 & 17 feb – kom och diskutera!

I november testade vi om det skulle kunna finnas ett intresse för Energiluncher där vi förutsättningslöst och utan given agenda diskuterar dagsaktuella frågor om energieffektivisering. Många kom och många ville gärna ses igen.

Därför ordnar vi nu Energiluncher en gång till!

All tid ägnas åt era frågor. Ta gärna med en kollega!

TID: Torsdag 16 februari. Lunch till självkostnadspris. Anmälan senast 13 februari.

Göteborg: Restaurang Tabla, Världskulturmuseet (www.restaurangtabla.se) kl. 11.30. Anmälan till: maria.perzon@bengt Dahlgren.se

Malmö: Restaurang Kamaki (www.kamaki.se) kl 12.00. Anmälan till: bjorn@greflunda.se

Stockholm: Restaurang Formaggio Pizzeria, Flemingatan 73 (T-bana Fridhemsplan) kl 11.30. Anmälan till: Birgitta.goven@aton.se

Uppsala: Uppsala Konsert och Kongress kl 11.30. Anmälan till: JLenergikonsult@telia.com

Sundsvall: OBS! I Sundsvall träffas vi den 17 februari! Restaurang Oscar kl 11.30. Anmälan till: mona.tjernstrom@sundsvall.se

Sprid info om Energilunchen genom Facebook!

Klicka **HÄR** så kommer du till Energilunchen på Facebook. Mer info på **hemsidan** också

”Vi blev 10 personer och hade mycket trevligt! Lyckades till och med värva en ny medlem!”

”Vi hade trevligt och lunchen gick alltför fort.”

Bli medlem i Energi-
Rådgivarna! Anmäl dig
på
www.energiradgivarna.se

Går med i sektionen för
energideklarare!
På www.energiradgivarna.com
under "Bli medlem"
finns en anmälningstalong.
Det går även bra att
ringa till vårt kansli på
08-34 32 45. Frågor om
sektionen besvaras av Kåge
Schildt kage@schildts.se

EnergiRådgivarnas styrelse:

Hans Nilsson, ordförande
nosslinh@telia.com

Jesper Peterson, vice ordförande
jesper.peterson@naturskyddsforeningen.se

Maria Perzon, sekreterare
maria.perzon@bengt Dahlgren.se

Johan Schön, kassör
johan.schon@srv.se

Michael Koucky, ledamot
michael.koucky@koucky.se

Lisa Ossman, ledamot
lisa.ossman@hallbarutvecklingvast.se

Mona Tjernström, ledamot
mona.tjernstrom@sundsvall.se

Birgitta Govén, ledamot
birgitta.goven@aton.se

Mari-Louise Persson, ledamot
mari-louise.persson@uppsala.se

Ingela Brandén, suppleant
ingela_branden@hotmail.com

Roland Jonsson, suppleant
roland.jonsson@hsb.se

Kåge Schildt, suppleant
kage@schildts.se

www.energiradgivarna.com
S:t Göransgatan 84
112 38 Stockholm
tel: 08 - 343245
kansliet@energiradgivarna.com

Årsmöte 14 mars på Energiutblick i Göteborg

I samband med Energiutblick i Göteborg 13-15 mars, håller EnergiRådgivarna i sedvanlig ordning sitt årsmöte – efter middagen den 14 mars. Håll utkik efter information som kommer till alla medlemmar via mejl!

Föreningens årsmöten brukar inte vara särskilt välbesökta. Men varför inte ändra på det? Passa på att träffa dem som företräder föreningen, göra din röst hörd, kort sagt, påverka i en av de viktigaste föreningar som du är medlem i! Mer information med dagordning etc kommer senast en månad innan mötet. Välkommen!

Årets kongress 9-10 maj i Stockholm

Boka in 9-10 maj i din almanacka. Då håller EnergiRådgivarna sin årliga kongress.

Programmet för årets kongress är under utarbetande. Många programpunkter är redan klara och så fort allt är spikat publicerar vi en inbjudan på föreningens hemsida och på Facebook.

Helt klart är att vi träffas på hotell Anglais vid Stureplan i Stockholm. Lokalen rymmer max 80

personer så det är först till kvarn som kommer att gälla.

Som alltid är EnergiRådgivarnas kongresser öppna även för personer som (ännu inte) är medlemmar i föreningen.

Tipsa därför gärna dina kollegor om kongressen!

Debattera effektivisering på Facebook!

EnergiRådgivarna har börjat utnyttja Facebook i olika sammanhang.

Inför kongressen i höstas i Jönköping testade EnergiRådgivarna att utnyttja Facebook med syftet att dels få till stånd en diskussion om energieffektivisering av miljöprogrammet, dels värva deltagare till kongressen.

Även inför den kommande kongressen 9-10 maj i Stockholm kommer vi snarast att lägga upp en diskussionsida. Besök den, gilla den, sprid den!

Detsamma gäller de Energiluncher som föreningen tagit initiativ till. Ett par gånger vår och höst är

det tänkt att man samlas på olika håll i landet för att prata om energieffektivisering i allmänhet och i synnerhet.

Inför dessa sammankomster lägger vi också upp en speciell sida på Facebook för att så många som möjligt ska få kännedom om dessa träffar.

Kloka hem – ny medlemsförmån!

Det finns ganska många tidningar som försöker påverka hur vi lever och bor.

Några av dem tar ibland upp frågor om miljö, energi, effektivisering, uthållighet o.d. En av dem gör det emellertid konsekvent, nämligen Kloka Hem.

<http://www.klokahem.com/>

Vi kan nu erbjuda en årsprenumerations på denna tidning till våra medlemmar med 30% rabatt.

Prenumerationspriset blir då 195 Kr per år. Intresserad?

Logga då in på

www.prenservice.se och ange internetkoden 134-134171.

**Prenumerera gratis på
Energimyndighetens
nyhetsbrev för energi-
rådgivare!**

Tipsa Dialog!

Välkomna att tipsa oss om nyheter som kan vara intressanta att läsa om för andra medlemmar i EnergiRådgivarna. Mejla till jesper.peterson@naturskyddsforeningen.se eller till yrsa@bahnhof.se.

Ändrad struktur på medlemsavgifterna

Medlemsavgifterna är oförändrade i kronor räknat men en ny struktur gäller för 2012.

Att vara enskild medlem i Energirådgivarna kostar 700 kronor precis även för 2012. Men nya medlemskategorier har införts: lärosäten och EEF-företagen.

Lärosäten får ha tre anställda som medlemmar.

EEF-företag vill vi ha som med-

lemmar för att de ska visa upp sig på kongressen. De får samma villkor som kommunmedlemmar.

Energikontor jämställs med kommunala medlemmar.

Medlemsavgift debiteras vid årets ingång. Helårsavgift gäller,

men vid speciella tillfällen kan vi bjuda på resterande av innevarande års medlemsavgift. Ibland kan vi göra specialarrangemang och debitera halvårsavgifter.

De som är pensionärer måste meddela att de är det inför debitering 2012.

TYP	AVGIFTER				VAD INGÅR?			
	MEDLEM	SERVICE	MOMS	SUMMA	ANTAL MEDLEMMAR	MONTERPLATS VID KONGRESS	FÖRMÅN	KONGRESSAVGIFT
Enskild	700	-	-	700	1	-	-	Rabatt-
Student	350	-	-	350	1	-	-	Rabatt-
Pensionär	350	-	-	350	1	-	-	Rabatt-
Kommun och Energikontor	1500	600	150	2250	3	Ja	Synlighet på hemsida och vid kongress	Rabatt-
Lärosäte	1500	-	-	1500	3 anställda (lärare)	Ja	Synlighet på hemsida och vid kongress	Rabatt-
Företag	1500	9100	2275	12875	3	Ja	Synlighet på hemsida och vid kongress	1 person
EEF-företag	1500	600	150	2250	3	Ja	Synlighet vid kongress	Rabatt-

Energiutblick 13-15 mars i Göteborg

Den 13-15 mars 2012 arrangerar Energimyndigheten **Energiutblick** för andra gången på Svenska Mässan i Göteborg.

Utöver själva konferensen erbjuder Energiutblick 2012 på monterutställning, studiebesök, mötesmöjligheter och mingel.

Direkt efter invigningen på tisdagseftermiddagen drar konferensprogrammet igång med parallella föredrag sorterade under fyra arenor.

Arenorna är: **Effektiv energianvändning, Teknik för tillväxt, Energi och marknad samt Framtidens energi.** Varje arena har internationella inslag i form av globala utblickar i vår omvärld.

Externa organisationer erbjuds arrangera egna aktiviteter på en öppen arena på tisdagen och ons-

dagen. Hans Nilsson, ordförande i Energirådgivarna och i Energi-effektiviseringsföretagen, leder en diskussion om energieffektivisering inom industri och företag.

Frågeställningarna kommer att vara:

1. Hur kan vi utveckla en effektiv metod att få igång en effektiviseringsprocess inom industrin, stora som små? Varför (inte?)
2. Hur kan man hålla energieffektiviseringsarbete levande och hur integreras det i det dagliga arbetet? Hur i det strategiska arbetet?
3. Hur skulle man kunna utveckla nya affärsmöjligheter.

Miljonprogrammets upprustning diskuteras på Nordbygg i mars

Byggmaterialindustrierna arrangerar tillsammans med Svensk Byggtjänst på **Nordbygg 2012** en paneldebatt om en hållbar upprustning av miljonprogrammet.

På mässan Nordbygg i Älvsjö 20-23 mars hålls en paneldebatt med rubriken *Hållbar upprustning av miljonprogrammets byggnader.*

– Om alla är överens, varför händer det då så lite? Det är frågan vi vill diskutera i paneldebatten, säger Monica Björk, vd på Byggmaterialindustrierna.

Paneldebatten om hållbar upprustning av miljonprogrammen går av stapeln på torsdag eftermiddag och

kommer att ledas av Alexandra Pascalidou. Bland paneldeltagarna finns en representant från regeringen och vd:ar från flera stora entreprenörer, fastighetsägare, konsulter och arkitektföretag.

– Förutom en diskussion om vad som behöver göras i framtiden kommer vi också att lyfta fram framgångsrika exempel, säger Monica Björk.

<http://www.nordbygg.se/>

Energirådgivarna talar om Vita certifikat i riksdagen

Fredagen den 27 januari arrangerar Energirådgivarna tillsammans med Naturskyddsföreningen, EEF och Centerpartiet ett seminarium i Riksdagshuset om hur vita certifikat, handel med negawatt, fungerar i praktiken.

Tid: fredag 27 jan. kl 9–12
Plats: Riksdagen/Ledamots-
huset, konferensrum L4-17
Språk: Engelska och svenska
Länk till anmälan här

Sverige ska snart bestämma vilken form av åtgärder som vi vill införa som ett svar på EU-kommissionens uppmaning att införa kraftfulla styrmedel för minskad energianvändning.

Vita certifikat har förordats av både politiska partier och miljöorganisationer.

Hur ser kritiken ut och hur kan konceptet utvecklas så att det passar den svenska kontexten?

Detta diskuteras i ett seminarium öppet för allmänheten i

Riksdagshuset den 27 januari. Initiativtagare till seminariet är Svenska Naturskyddsföreningen och föreningen Energirådgivarna. Svante Axelsson, generalsekretär i Naturskyddsföreningen inleder mötet med en presentation av analys av Energimyndighetens utredning av Vita certifikat och Hans Nilsson skissar på en möjlig svensk modell för Vita certifikat.

Dessa så kallade Vita certifikat tillämpas redan på flera håll i Europa. Om hur det fungerar i Stor-

britannien berättar Eoin W. Lees, och Ulrich Bang från Dansk Energi berättar om erfarenheterna i Danmark.

I ett avslutande panelsamtal diskuteras frågan av Nils Andersson, konsult (tidigare Vattenfall), Ann-Kristin Johansson (energipolitisk talesperson, Socialdemokraterna) samt Hannes-Carl Borg (politisk sakkunnig på näringsdepartementet, Centerpartiet).'

Välkomna!

”Man avstår inte från effektivisering därför att man föredrar något annat. Man avstår därför att produkten är för komplicerad att förstå och hantera. Den måste ges en utformning och en presentation som gör den lättare att ta till sig. Man måste alltså ta hänsyn till hur människor är och inte utgå från hur de borde vara.”

Hans Nilsson

”Vita certifikat är (bara) ett av flera sätt att effektivisera”

I sitt anförande på Riksdagshuset om möjligheterna med Vita certifikat kommer Hans Nilsson att framhålla att det inte finns bara en effektiviseringslösning.

– Det behövs en palett av styrmedel för att kunna hantera en så komplex fråga som effektivisering för så många olika kundgrupper som finns, för så olika tekniklösningar som erbjuds, för så olika tidsperspektiv som kan gälla osv, menar Hans Nilsson.

– Den optimalitet som ofta nämns och eftersträvas är väsentligen en chimär. Det går att göra överslagsbedömningar av en effektiviseringspotential som är mycket stor om alla vid de tillfällen som uppstår i verksamheterna konsekvent valde den bästa lösningen.

– Detta kommer aldrig att inträffa, men det faktum att många av-

står innebär inte ett aktivt bortval av effektivisering utan avspeglar oftare vilshenheten inför de många valmöjligheter som finns. Det behövs många sorters åtgärder för att avhjälpa denna brist.

Även om kunden/användaren kan vilja välja vilken energikälla han/hon ska använda så är det i slutändan oftast den nytta som energin insatt i installation ger som är viktigast.

– Denna nytta kläs sällan i energiuttryck utan i krav på att det skall vara ljust, vackert, varmt, svalt, behagligt, hälsosamt, produktivt osv.

– Utformningen av styrmedel bör ske under iakttagande av an-

vändarens primärintresse och UBR (Unique Buying Reason) snarare än säljarens marknadsfördel USP (Unique Selling Point).

Man bli av med underpresterande produkter genom att man sätter upp minimistandarder.

Man bör eftersträva att öka användningen av högeffektiva produkter/lösningar. Där kan Vita certifikat vara en form för att bredda marknaden.

Genom t ex teknikupphandlingar kan man sporra tillverkarna att ta fram ännu bättre än de för närvarande bästa produkterna så som exempelvis har skett på vitvarumarknaden.

Energinyttoansvar – en svensk modell?

EU kräver i sitt förslag till energieffektiviseringsdirektiv KOM(2011) 370, att energiföretagen bör medverka till ökad effektivisering i energisystemet. Tanken är att energileverantörerna ska stimuleras till att erbjuda energitjänster istället för bara energiprodukter.

Det finns idag ingen färdig bästa modell för hur detta så kallade energinyttoansvar ska utövas.

Hans Nilsson har skissat på följande punkter i sitt anförande på seminariet i Riksdagshuset:

a) **Vem skall ha ansvaret?** I Europa ges det antingen åt energisäljaren eller nätägaren. Eftersom ansvaret avser installationer förefaller nätägaren vara den som är bäst lämpad eftersom denne också har en fysisk närvaro på orten.

b) **Hur omfattande skall ansvaret vara?** Det kan dels avse kortvariga kampanjbetonade åtgärder för t.ex. belysning, duschmunstycken, hushållsapparater men också mera genomgripande renoveringar för t.ex. klimatskal, värmeförsörjning, motordrifter för vilka en plan behövs. I det senare fallet finns både energideklarationer, energicheckar och energiledningssystem som viktiga stöd.

Eftersom det är genomföran-

det av flera åtgärder som är det större problemet än att bara hitta en lämplig produkt (typ lågenergilampa, A+++ kylskåp, etc.) borde man ägna mera koncentration på sådana åtgärder. I USA har man erfarenheter av att erbjuda småföretagare paket av t.ex. belysnings- och ventilationsåtgärder som är värda att studera.

c) **Utförandet är viktigt.** Energiföretagen har begränsad kompetens och denna kompetens

behöver kompletteras genom samverkan med installatörer och leverantörer av tjänster för energieffektivisering.

Åläggandet skulle kunna bli föremål för handel precis som de gröna certifikaten och har därvid benämnts ”vita certifikat”. Detta skulle kunna innebära att energiföretaget också kan upphandla hela genomförandet från entreprenörer.

Hans Nilsson

Renovera mera, föreslår EU-kommissionen

EU-kommissionen föreslår i sitt direktiv för effektivare energianvändning att offentliga sektorns byggnader skall vara en draghäst för en utvecklad renoveringsmarknad.

Man gör det genom att föreslå att renoveringstakten i detta byggnadsbestånd skall fördubblas från idag c:a 1,5% per år till 3% per år. Denna formulering har inte fallit i god jord och av flera, bland annat det svenska Näringsutskottet, tagits till intäkt för att hävda otillbörlig detaljstyrning från Bryssel.

Det är klart att formuleringen kan göras bättre men det är lika klart att någon (ibland kallad Bryssel) måste tala klarspråk om att riktiga åtgärder måste göras. Och Sverige har ju, utan att Näringsutskottet blev oroligt, lyckats omformulera EUs energisparmål så att vi ökar energianvändningen istället för att minska den!

Building Performance Institute Europe (BPIE) har nu gjort en genomgång av byggnadernas till-

stånd i hela Europa och ger råd i anslutning till denna. Av studien framgår att det svenska byggnadsbeståndet tillhör de äldsta i Europa vilket ju förefaller motivera genomgripande renoveringar.

Det har också skisserats ett förslag till **tvåstegsrenovering** som skulle göra processen billigare. Detta synsätt kanske illustrerar varför skrivningarna om renoveringstakten behöver ses över. För om någon uppfattat det som att man skall renovera från scratch till högsta standard i ett steg så förefaller det både opraktiskt och dyrt. Omställningen måste vara en process som kan ta tid men som skall uppnå höga mål (baserat på en kartläggning och en plan).

BPIEs rapport föreslår tuffare reglering och att bl.a. energideklarationerna skal bli bättre och tillämpas mera strikt. En bra idé som skapar både bättre byggnadsstandard, nya jobb och utvecklar företagandet inom effektiviseringsbranschen. Bra - eller hur Näringsutskottet?

Hans Nilsson

Building Performance Institute Europe (BPIE) har gjort en genomgång av byggnadernas tillstånd i hela Europa och ger råd i anslutning till denna. Av studien framgår att det svenska byggnadsbeståndet tillhör de äldsta i Europa vilket ju förefaller motivera genomgripande renoveringar

Albertslund Energikommun 2011

I Nordiska Rådets tävling om Nordisk energikommun 2011 utsågs danska Albertslund till vinnare. Svenska Lidköping fick ett hedersomnämmande.

Albertslunds vinnarprojekt handlar om energieffektiv renovering av befintliga bostäder i kommunen. Bostäderna är pre-fabricerade byggnader från 1960 och 1970-talet. Målet med projektet är att utveckla och demonstrera storskaliga och standardiserade och pre-fabricerade energilösningar.

Konferens om hållbart resande i Gävle 2013

Gävle och Gävleborg arrangerar European Conference on Mobility Management i maj 2013.

400 deltagare förväntas samlas i Gävle för att diskutera hållbart resande. Temat för Gävlekongressen blir "Smart choices require easy access — the challenge of making mobility management a part of every day life".

"Man vill ju vara i framkant och driva på utvecklingen."

Livsmedelslokaler får nätverk för energieffektivisering

Energimyndigheten har startat ett nätverk för livsmedelslokaler, BeLIV. Nätverket är ett samarbete mellan Energimyndigheten, handel och bransch. Målet är att via demonstration och kompetensutveckling öka andelen energieffektiva livsmedelslokaler.

– Elanvändning i livsmedelsbutiker bör kunna minskas med 30 procent, säger Niklas Jakobsson, Energimyndigheten. En energieffektivisering med 30 procent skulle för Sverige innebära en minskning av den totala elanvändningen med ca 1,7 TWh.

BeLIV, Beställargrupp för livsmedelslokaler, är en objektiv part som driver utveckling och de-

monstration för att öka antalet energieffektiva livsmedelslokaler. Genom att erbjuda, skapa och förmedla kunskap och goda exempel både inom och utanför nätverket bidrar detta till mer energieffektiva livsmedelslokaler.

Nedanstående företag och branschorganisationer har uttryckt intresse för att delta i BeLIV:

Företag: Axfood AB, Bergendahls, ICA AB, KF Fastigheter, Max Hamburgerrestaurang, Staitoil

Branschorganisationer: Djupfrysbyrå, Handels Utvecklingsråd, SIK – Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB, Svensk Dagligvaruhandel

Nattliga spioner sparar energi

Energispioner ska ge sig ut på de småländska företagen nattetid, berättade SVT om härförleden. Tanken är att företagen ska få råd om hur de kan spara el, energi och pengar. Det kan röra sig om upplysta lokaler eller ventilation som rullar i onödan.

– Vi testar allt, som lysande lampor, susande fläktar eller pysande tryckluft under nattetid när produktionen ligger nere, säger Malin Brandt Smedberg, en av spionerna i Jönköpings län.

Över en miljon kilowattimmar

ska sparas bara i de 39 kommuner i Kalmar, Kronoberg, Blekinge och Jönköpings län som deltar i projektet.

– Vi kan erbjuda nattvandring för fem företag i varje kommun. Tanken är att andra företag på

så vis ska förstå vilka pengar det finns att spara och vi ska få en snöbollseffekt, säger Roger Gunnarsson på Energikontor Sydost som organiserar nattvandrarerna.

Pengarna till projektet kommer från Energimyndigheten.

Solvärme och solex i Gavlegårdarnas Fullriggaren

Kommunägda fastighetsbolaget Gavlegårdarna satsar stort på förnybar energi i sina nya fastigheter.

Gavlegårdarna kompletterar sina fastigheter med solvärme och sol-el. De nya husen har låg energi-användning och är utrustade för egen produktion av el och värme.

I den nya stadsdelen vid havet, Gävle Strand, har tolvvåningshuset Fullriggaren solfångare på taket och solceller integrerade i

balkongväggarna. Dessutom är Fullriggarens tak konstruerat för att bära två vindkraftverk. Här följer man Gävle Energis satsning på vindkraftverken på Läkerol arena.

Fullriggarens 157 solpaneler med en yta av 228 kvadratmeter ger effekten 20,41 kW och elproduktionen beräknas vara ca 11325 kWh/år. Genom växelriktare levereras elströmmen i form av likström ut på 3-fassystemets växelström.

– Gavlegårdarna har solfångare

för värme på sitt eget huvudkontor, Furugårdens äldreboende i Valbo samt vid tre gruppboende och solfångare planeras nu vid tre punkthus i stadsdelen östra Sättra, berättar driftchef Anders Holmsten.

– Kortsiktigt blir det inte billigare med solex, men långsiktigt är det intressant. Man vill ju dessutom vara i framkant och driva på utvecklingen, säger Anders Holmsten.

Länk till Gävle Dala Energikontor

Hur bra är värmepumparna?

För att öka kunskapen om verkningsgrad och energianvändning för redan installerade värmepumpar har Energimyndigheten initierat en fältmässig mätstudie. Studien utförs av SP-Sveriges Tekniska Forskningsinstitut och är den största i sitt slag som genomförts i Sverige.

Värmepumpar spelar en allt större roll som uppvärmningsalternativ i hushållen. Nu ska man studera deras bidrag till uppvärmning och varmvattenproduktion med avseende på upptagen energi samt andelen förnybar energi.

SP-Sveriges Tekniska Forskningsinstitut påbörjade, på uppdrag av Energimyndigheten, en fältmässig mätstudie i december 2011. Studien, som är den största i sitt slag i Sverige, löper under ett år och ska mäta verkningsgrad och energianvändning för redan installerade bergvärmepumpar i

tjugo hushåll i Västra Götalands län.

Resultaten för studien kommer att presenteras helårs- och halvårsvis på Energimyndighetens webbplats.

ALLT FLER TRASIGA VÄRME-PUMPAR

Under 2010 ökade antalet anmälningar av trasiga värmepumpar till försäkringsbolagen med 25 procent. Enligt Folksam senaste granskning har tillverkarna fortfarande låg kvalitet på värmepumpar och menar att skadebilden för

2010 är anmärkningsvärt dålig.

Skadorna på värmepumpar har kostat försäkringsbolagen 850 miljoner kronor under åren 1999–2010. Totalt har drygt 80 000 värmepumpar skadeanmälts under perioden. Enbart under 2010 uppgick skadekostnaden till drygt 200 miljoner kronor, uppger Folksam.

En förklaring till de många skadorna är att tillverkarna prioriterar billiga komponenter framför kvalitet, menar Folksam.

Uthållig idrott i Örebro

Idrottsföreningar i Örebroregionen som äger eller långtidsarrenderar sin anläggning samt betalar för el, värme eller varmvatten kan nu få gratis experthjälp att sänka sina kostnader.

Projektet Energismart idrottsförening som drivs av Energikontoret i Regionförbundet Örebro erbjuder idrottsföreningar i länet hjälp med att få styrsel på sina energikostnader.

De föreningar som går med i projektet får besök av en expert på sin anläggning. Energiexperter går igenom anläggningen och lämnar förslag på åtgärder som kan göras för att spara energi och pengar. De får även sin kommuns energi- och klimatrådgivare som bollplank i arbetet.

Max 30 föreningar kan få plats i projektet. Att vara med är kostnadsfritt. Den genomgång av anläggningen som föreningarna får i projektet kostar mellan 5 000-10 000 kronor beroende på anläggning. Sista datum att an-

mäla sitt intresse av en plats är 15 mars 2012. "Först-till-kvarn" gäller.

Varje år används totalt 1,8 TWh energi i svenska idrottsanläggningar. Undersökningar från Energimyndigheten visar att idrotten kan spara 25-35 procent av sin elanvändning genom enkla åtgärder ("Statistik i lokaler", STIL2).

Målet för projektet Energismart idrottsförening är att idrotten i Örebro län ska bli bäst i landet på att spara energi.

Man har också tagit fram 20-talet faktablad – checklistor och goda exempel – som kan inspirera andra föreningar att se över sina kostnader.

Länk [här](#) till faktabladerna! Se även exempel på goda exempel här intill!

Två Goda exempel – en idrottshall och en konstgräsplan

Sommaren 2010 stod den nya **Arenahallen i Lindesberg** klar. Hallen har, som första idrottsanläggning i Sverige och som den andra i Europa, fått utmärkelsen "Green Building" tack vare sin låga energiförbrukning. Anläggningen gör av med 35 procent mindre energi än en vanlig hall.

Belysningen inne i hallen styrs utifrån om det är städning, träning eller match. Detta gör att man inte använder mer belysning än vad som är nödvändigt.

Hallsbergs kommun har lyckats sänka uppvärmningskostnaden för sin konstgräsplan från 800 000 kronor till 0 kronor per år. De flesta uppvärmda konstgräsplaner i Norden värms genom fjärrvärme men i Hallsberg fick man idén att istället värma upp planen med det varma grundvatten som man får som rest när man producerar kyla vid den intilliggande ishallen.

På Energimyndighetens hemsida finns en aktuell **tidning** med information om vilka alternativ som finns till glödlampan.

Flera plus med den nya energimärkningen

Energimärkningen har drivit på utvecklingen av hushållsprodukter till att bli allt mer energieffektiva och därför har nu märkningen utökats med tre nya klasser, A+, A++ och A+++; där A+++ visar den mest energieffektiva produkten.

Den nya märketiketten för kylar och frysar, tvätt- och diskmaskiner är obligatorisk sedan slutet av 2011. I höstas kom också en helt ny energimärkning av tv-apparater.

För den som ska köpa nytt ger energimärkningens etikett tydligt besked om hur många kilowattimmar produkten kommer att dra varje år. Som en tumregel drar en kombinerad kyl/frys i energiklass A+++ 60 procent mindre el än motsvarande i energiklass A. Disk- och tvättmaskiner med A+++-märkning drar 30 procent mindre än energiklass A. Den verkliga energianvändningen beror också sedan på hur energieffektivt man använder sin produkt hemma.

Dialogmöte om Elmarknaden

Energirådgivarna deltog den 11 oktober vid regeringens dialogmöte om elmarknaden. Den ny tillträdde energiministern Anna-Karin Hatt tillsammans med stora delar av branschen diskuterade hur den svenska elmarknaden ska fungera bättre i framtiden. Frågor som togs upp var bland annat: "Hur har elmarknaden fungerat under de senaste vintrarna? Vad kan regeringen göra ytterligare? Hur kan de deltagande organisationerna bidra till utvecklingen av elmarknaden?"

En faktura istället för två i framtiden

Alla elkunder ska i framtiden få hela sin elkostnad samlad på en faktura istället för som idag då många får två fakturor, en från elhandlaren och en från nätföretaget.

Det beslutade de nordiska tillsynsmyndigheterna (NordREG) under ett möte den 15 december 2011.

- En faktura istället för två kommer att göra vardagen enklare för många elkunder. Det ökar också möjligheterna för elhandlarna att konkurrera på lika villkor, säger Energimarknadsinspektionens generaldirektör Yvonne Fredriksson.

Konkret innebär beslutet att fakturan från elhandlaren i framtiden ska innehålla både kostnaden för elhandeln (själva förbrukningen) och kostnaden för elnätet. Det innebär också att det för elkunderna i de flesta fall ska räcka att ha kontakt med elhandlaren.

[Läs mer här](#)

En faktura istället för två är ett krav som Energirådgivarna drivit länge, bland annat i skriften [Åtta punkter för ett energismartare Sverige](#).

SWECO inledde med att berätta om hur elmarknaden har fungerat de två senaste bistra vintrarna. Vintern 09/10 hade vi ganska stort bortfall av kärnkraft på grund av större uppgraderingar, som i kombination med en extra kall vinter ledde till höga pristoppar. Vintern 10/11 var det bättre tillgänglighet i kärnkraften, men mycket låga nivåer i vattenreserven vilket ledde till högre priser under en längre tid.

Det man kan se generellt är att det är mycket små volymer av elproduktionen som påverkar prisbilden mycket. Detta innebär att om man på användarsidan kunde agera snabbare och kapa topparna i produktionen skulle prisbilden bli lägre. Men för att detta ska kunna ske måste användarna snabbare få veta att de ska ändra sitt beteende.

Att öka överföringskapaciteten mellan norra och södra Sverige kan också bidra till att få ner topparna.

Per Forsling presenterade Fastighetsägarnas syn på elmarknaden och lyfte bland annat att de ofta är i händerna på andra, som tillsynsmyndigheter och elproducenter, när det gäller deras elanvändning.

Kunden bör ändå påverka det som påverkas kan. Energieffektivisering är naturligtvis också ett stort ansvar för Fastighetsägarnas medlemmar, där det är viktigt att en åtgärd får genomslag på elkostnaden – alltså bör inte de fasta kostnaderna vara dominerande.

Liksom Energirådgivarna tycker Fastighetsägarna att det är onödigt krångligt med två olika fakturor

för en leverans, något som även Sveriges Konsumentråd stämde in i lite senare.

Villaägarnas riksförbund hade en lite annorlunda syn och visade att en stor del av prisbilden påverkas av politikerna, och inte av elproducenterna som ofta får ta den största smällen.

Politikerna fattar nämligen beslut om skatten, moms, elcertifikaten och elnätskostnaden vilket tillsammans blir den största tårtbiten av elkostnaden. Jacob Eliasson sa att det problem som ska lösas är "För dyra elräkningar till kunden" och energifrågan är den största i föreningen nu.

Mikael Odenberg från Svenska kraftnät hävdade, inte helt oväntat, att elmarknaden idag fungerar i huvudsak bra, trots all kritik. Dock kunde han se att en ökad elasticitet på efterfrågesidan är viktigt att eftersträva.

Vad gör då tillsynsmyndigheten Energimarknadsinspektionen? Yvonne Fredriksson berättade bland annat att de har utsett oberoende observatörer i styrelserna för kärnkraftbolagen och ansvarar också för ett insynsråd på NordPool, NordREG.

En ny databas för EU ska samla priser, volymer och kapacitet etc, där Energimarknadsinspektionen ska kunna analysera data för att stävja marknadsmissbruk. De ska också främja en övergång till smarta elnät 2016-2019.

De stora kraftbolagen, EON, Vattenfall och Fortum lugnade alla

med att kärnkraften i vinter bör fungera bättre igen. De underströk också att det inte råder oligopol på marknaden och tycker att marknaden fungerar bra idag.

Efter denna faktsäckade inledning hade redan flera anmält sig till talarlistan varför det inte blev mycket till diskussion, utan snarare några tillkommande inlägg med andra aktörers syn.

Kjell Jansson från Svensk energi tyckte att om man inom EU bestämmer sig för att sätta faktorn 2,5 på elen kan man lika gärna köra dieseldrivna tåg och efterfrågade också spelregler för hur timmätning ska tillämpas så att elnätsbolagen kan börja investera i ny teknik.

På elkundernas sida ville Konsumenternas elrådgivningsbyrå förenkla begreppen i ellagen och dessutom att skatterna ska hanteras av elnätsbolagen så att det ska bli enklare att jämföra elpriserna.

Sveriges konsumenter ville ha ett defaultläge där man inte straffas om man inte orkar välja och har därför länge kämpat för att ta bort tillsvidarepriset.

SVEBIO ville att det skulle bli enklare att påverka nättariffen så att det lönar sig att elda pellets och biobränsle när det är som kallast istället för att använda el. Man menade därför att det är viktigt att ha timvis styrning på nättarifferna.

Alla har sin syn på hur elmarknaden ska fungera, konstaterade energiministern avslutningsvis.

Mari-Louise Persson
medlem i Energirådgivarnas styrelse

”Det är grönt att slösa”

Man kan också se det som att det är inte viktigt att spara energi i bebyggelsen eftersom nästan all energi där är ”grön”, skriver Roland Jonsson, energiexpert i HSB på sin [blogg](#).

Visst låter det helt konstigt men det är vad Boverket säger i en rapport ”Bör byggreglerna ändras för att öka användningen av förnybara energikällor i bebyggelsen?”

Regeringen har meddelat att en utgångspunkt i uppdragets genomförande är att i så begränsad omfattning som möjligt lämna förslag till nya regelverk och hålla tillkommande administrativa kostnader låga.

Vidare ska det vid uppdragets genomförande beaktas att Sverige i dag har en mycket hög andel förnybar energi i bebyggelsen, bland annat genom el- och fjärrvärmeanvändning, och att en högre andel förnybar energi bör främjas på annat sätt än genom byggregler.

Om det bedöms lämpligt ska förslag till åtgärder lämnas med beaktande av att inriktningen i första hand är att använda andra styrmedel för att främja förnybar energi än genom minimivåer för förnybar energi i bebyggelsen. Eventuella förslag till ändringar i regelverket ska kunna träda i kraft senast den 31 dec 2014.

PLUSENERGIBYGGNADER

En åsikt som också ofta förs fram är att den förnybara el och värme som produceras inuti, på eller i närheten av byggnaden, och som ej används i den egna byggnaden, ska få avräknas från energikravet i byggreglerna i den mån energin levereras till el- och fjärrvärmennät.

Denna typ av byggnad som kallas plusenergibygnad har i allmänhet mer installationer för att tillvarata solenergi än vad byggnaden har behov av.

Tillskottet är i emellertid oftast begränsat till sommartid medan byggnaden kan ha ett förhållandevis stort energibehov under den kalla årstiden. Boverket anser inte att sådana regler främjar ett energieffektivt byggande.

Genom omfattande installationer av solfångare och solceller kan i princip krav på byggnadens specifika energianvändning helt negligeras.

Dessutom kommer byggnadens behov av energi att vara som störst vid den tidpunkt på året

när dessa installationer producerar som minst värme och el, vilket inte främjar effektproblematiken som el- och fjärrvärmeleverantörerna har.

Det är väl en vettig synpunkt eftersom annars skulle de flesta kontor vara Plusenergibygnader. Eftersom man levererar ut mer energi (fjärrkyla) än vad man köper in som fjärrvärme och el.

Det känns som om vi har gett upp energieffektivisering.

Men det är väl klart att en minskning av energianvändningen minskar också intäkterna för skatter och moms. Det är väl därför man ofta hör att energieffektivisering inte är lönsamt.

Men sett ur den enskildes synvinkel så är energieffektivisering alltid lönsam.

Rapporten heter 2011:34 och är ett Regeringsuppdrag och kan laddas ner [här](#)

Roland Jonsson
energiexpert på HSB

Villa Åkarp i Skåne. Plushus.

”Men sett ur den enskildes synvinkel så är energieffektivisering alltid lönsam.”

Föreslå nya produkter till Top Ten!

Du som köpte ny TV i under julrean, missade väl inte hemsidan www.toptensverige.se. Där listas de energieffektivaste TV apparaterna.

Listan uppdateras kontinuerligt och ger ett direkt svar på vilka de effektivaste produkterna är på den svenska marknaden oavsett energimärkningsklass.

Sedan snart ett år har man kunnat se listor på TV-apparater, belysning, cirkulationspumpar, frysar, kylskåp och nu finns även fönster och torktumlare med på lisan. Sidan ger inte enbart köpråd utan kan även användas till att jämföra

de ”bästa” produkterna med den effektivaste i klassen eller för att se hur produkternas storlek inverkar på elanvändningen.

Snart är det dags att utveckla sidan ytterligare och vi vill därför vet hur du använder sidan samt vilka produktgrupper som är intressanta att visa eller kommentarer på hur sidan kan bli ännu bättre. Skicka dina synpunkter till jesper.peterson@naturskyddsforeningen.se

”Vita certifikat” finns i Sverige genom el märkt Bra Miljöval

De Vita certifikaten finns inte idag i Sverige, men redan nu finns ett ”liknade” system inbyggt i Bra Miljöval märkningen för el, skriver Jesper Peterson.

Varje kWh el märkt Bra Miljöval bidrar till konkret energieffektivisering, det är en viktig del i kriterierna och detta skiljer sig mot andra ursprungsmärkningar på el. Sedan systemet startade 2010 genomför elbolag energieffektiviseringar hos kunder, testar spetsprojekt i egna anläggningar eller förmedlar pengar till en central energieffektiviseringsfond.

Den centrala fonden är öppen för alla företag och organisationer och stödjer konkreta effektiviseringsprojekt.

Fonden har bland annat hjälpt Hagfors kommun att prova ett styrsystem för motorvärmare. Projektet är ett bra konkret exempel på hur miljömärkt kan få energieffektiviseringsprojekt i rullning.

Jesper Peterson